

ISBN: 978-625-7014-52-6

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 261

Öykü

Editör

Kadir Daniş

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mart 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212.612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad.
No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok
Kat: 2 34310 Haramidere -
Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452
Tel: 212.412 17 00

© **Kitabın orijinal adı: *Le Lévrier Russe***

Eserin Türkiye hakkı AnatoliaLit Ajansı aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Rus Tazısı

MİLORAD PAVİC

TÜRKÇESİ
IŞIK ERGÜDEN

KETEBE

Milorad Pavic

Yugoslavya'da, hâlâ yaşamakta olduğu Belgrad'ta 1929 yılında doğdu. Barok çağı uzmanı olarak üniversitede XVII., XVIII. ve XIX. yüzyıl edebiyatı okutmaktadır. Şiir, deneme, roman ve hikâye yazarıdır. *Hazar Sözlüğü* adlı kitabıyla 1984 yılında, Sırpçanın belli başlı dergilerinden olan *Nedeljne Informativne Novine* tarafından her yıl Sırp dilinin roman türündeki en iyi eserine verilen N.I.N. ödülüne layık görüldü. Yugoslav edebiyatının en önemli ayrıcalığı olan bu ödül, 1972 yılında Danilo Kis'e ve 1975 yılında Miograd Bulatovic'e verilmişti.

Yayımlanan eserlerinden bazıları:

Barok Çađ Sırp Edebiyatı Tarihi, Nolit, Belgrad, 1970; *Ay Taşı*, şiirler, Belgrad, 1971; *Dilbilimsel Bellek ve Şiirsel Bıçım*, deneme, Matica Srpska, Novi Sad, 1985; *Hazar Sözlüğü*, leksikon-roman (24 dile çevrildi), Prosveta, Belgrad, 1984; *Çayla Boyanmış Tablo*, roman, 1990; *Rüzgârın Tersî*, roman, Prosveta, Belgrad, 1991.

Işık Ergüden

Işık Ergüden, 1960 İstanbul doğumlu. Aralarında Fernando Pessoa, Jose Saramago, Georges Bataille, Jean Baudrillard, Michel Foucault, Louis Althusser gibi isimlerin yer aldığı pek çok yazarı Türkçeye kazandırdı. *Sessizliğin Anarşisi*, *Kurgusuz* ve *Yaşanmamış*, *Hapishane Çağı*, *Zifir Olsun* adlarıyla yayımlanan telif eserleri, keza çeşitli dergilerde neşredilmiş yazılarını derlediği *Sözler*, *Yazılar*, *Sorular* adlı e-kitabı bulunmaktadır.

İçindekiler

Rus Tazısı	7
Parola	18
Varşova'da Bir Ev.....	29
Axeanocilas.....	37
Eugen Voss'un Ölümü	48
Rüzgâr Atlası.....	59
Tuz Tadı	71
<i>Soru İşareti Hanı'nda</i>	78
Ihlamur	85
Keşiş Bıçağı	91
André Angyal'ın Odası.....	100
Yumurta	107
Zehirli Aynalar.....	118
Terazi Meydanı	138
Canlı Taşlarla Bir Satranç Karşılığı.....	144
Bir At Örtüsü Üzerindeki Yazı.....	179
Son Söz.....	185

Rus Tazısı

Yazdığım kâğıdın üzerinde, enfiye için gizli gözü olan 1898 tarihli bir çalar saat uyuyor. Saatin içinde uzun süredir gizli kalmış bir cebin canlı kalbi sürekli olarak atmaktadır. Baba tarafından dedemin babası Doktor Stévane Mihailovitch yaşamının son yıllarını bu saatin üzerinde saydı. Yargıç emeklisi bu dul adamın 1922 yılında Sombor'daki ölümünün ayrıntıları garip gelebilir. Hem de öyle tuhaftı ki, ne büyükannemler ve kızları, ne de Sombor'daki aile dostları Lalochévitchler, onun, şehir kilisesinin öğleden sonraları düşen gölgesine gömüldüğünü asla açıklamamışlardır. Ben, onun yattığı mezarlığın yakınından, karım ve çocuklarımla birlikte, farkında olmadan birçok kez geçmiş olduğumu tesadüfen öğrendiğimde bu olayı aydınlatmaya karar verdim.

İşte öğrendiklerim.

Doktor Stévane Mihailovitch'in döneminde Sombor'da, değerli taşların karaborsası hâlâ vardı, genç kızlar saçlarını satıyordu ve kimi zanaatkârlar insan saçından fırça imal ediyorlardı. Büyük büyükbabam, sert ve renkli -siyah, kırmızı, sarı ve beyaz- sakallardan ve bıyıklardan yapılan fırçaları seçerek satın alıyordu. Sabahleyin, dalgalı saçlarını başkasının saçlarıyla fırçalıyor ve aynada gülümseyerek kendisiyle konuşuyordu:

“Rüyada esneyen adamdan kuru kendini! O ortaya çıkmadığı sürece güvende olacaksınız!”

Kendi yüzünü sevdiği, çatal bir sakalı ve burnunun altına konmuş tüyleri kırılmış bir kırlangıca benzeyen bir bıyığı olduğu anlatılır. Benzi soluktu, çökmüş şakaklarıyla mumların ışığında size ters ters baktığını sanırdınız.

Kadınlar onu gecikerek severlerdi ve o ilgisizleştğinde büyük bir istek gösterirlerdi. Davranışlarında bir istisnailik olduğu ve çok mükemmel yontulmuş ellerini bastonunun üzerine koyduğunda eldivenlerinden bile fark edildiği söyleniyordu. Büyük büyükannemle satranç oynarken, güzel parmaklarıyla klavyenin tuşları üzerinde geziniyordu; satranç tahtası piyanonun üzerine konmuştu. Geyik boynuzundan kaşıkla yemek yiyor, cebine duman üfleme ve her öğleden sonra, bir kahvede, zamanın durduğu saati beklemeyi seviyordu, çünkü zaman, kimi kez, özellikle öğleden sonra, bir kahvede durmayı sever. Salon kalabalıklaşmaya başladığında, dişi köpeğiyle ilgilenmek için evine dönüyordu. Kimi günler, köşelerinden birinin sağır ve diğer üçünün sesli olduğu büyük odasının ortasında, köpeğin önünde ayakta duruyor ve raftaki kitapların kahramanlarından daha yaşlı olduğunu hissediyordu. Köpekleri seviyordu, ama hiç köpeği yoktu, çünkü ava gitmiyordu ve büyük büyükannemle yeniden evlendikten sonra bile hiç köpeği olmadı. Güzel bir gün büyük büyükannem dolaplardaki bütün çamaşırları çıkarmış, şarkı söyleyerek yıkamış ve ütümüş, sonra kilitleri tamir ettirmiş ve kırık camları değiştirmiş, gümüş sofranın ve büyük büyükbabamın bütün ayakkabı ve çizmelerinin temizlenmesini emretmiş. Koltukları yeniden süslemiş ve kenarlarını porselen düğmelerle donatmış. Yatak çarşafını değiştirmiş, kocası için limonlu süt domuzu çorbası hazırlamış, mahkemeye giderken her zaman yaptığı gibi kucaklamış ve boşanmış. Sonra, çocuklarını da yanına alarak annesinin evine geri dönmüş. Büyük büyükba-

bam, yalnız kaldığı gün ağzına doldurduğu şarapla çiçekleri suladı ve göçmenler tarafından getirilen küçük bir dişi köpeği, Ukrayna soyundan gelen bir Rus tazısını evlat edindi. Köpek, kulaklarını düğümlemeyi biliyordu, başı bir mısır başağı gibi uzundu ve arka ayaklarının arasından, kökü kol gibi kalın ve kanat olarak kullandığı dev bir kuyruk çıkıyordu. Daha henüz sütle ve balıkla beslenen küçük bir köpekken -annesi onu Ukraynalı köylü kadınlara emzirtmişti- büyük büyükbabam tazıların eğitimi üzerine Petersburg'da basılan bir kitap bulmuş ve orada bu köpek türü üzerine kısa bir tarihçe okumuştı.

Diğer tazı türleri gibi, Abyssinie kurdunun soyundan gelen *Rus tazısı*'nin adına ilk kez XVII. yüzyıla ait belgelerde rastlanır. İki ünlü soy başından gelir: "Pertchine" ve "Vorontsov." Av için kullanılır, ama sadece sürek avı için; çünkü saatte seksen kilometre hızla hareket eder ve son sürat koşan bir tavşanın üzerine atlayabilir. Sürati ve istisnai yeteneği nedeniyle ona "barzoi" (hızlı) denir ve antilop, maral ve ince bacaklı diğer av hayvanlarını avlamak için kullanılır. Rus aristokratları malikânelerinde her zaman bu türden altmış dört köpek bulundururlar, her fazlalık uzaklaştırılır ve en küçük bir eksiklik, sunacak tazısı olan herhangi biri tarafından acilen doldurulur. Çünkü Rus tazısı satılmaz. Bir tazıyı satın almak ya da satmak büyük bir utançtır. Ya hediye olarak kabul edilir ya da yoktur. Kan dökücü bir hayvandır ve bütün tazılar içinde küçük köpekleri parçalayıp yiyen tek tazı odur. Uzun ve güçlü çeneleri vardır, üst çenesi diğerinden "daha yaşlı"dır ve tüylü kafayı, lokmaları dilinin üzerinde değil damağında tutarak, ön ayaklarının arasında yer. Dişleri kemikleri toza çevirebilir ve yılanın ısırıldığı bir adamın kanını zehirlenmeden emebilir. Tazının, kimi durumlarda, taş kesildiği söylenir, ama bu taş, bir tazı görünümünü korur ve rüzgârın yönünü ve zaman değişimlerini belirtme özelliğine sahiptir. Tazı evcilleştirilemez, efendisine sadık değildir, ama özel tür bir kurt avı için eğitilebilir. Bu hüner isteyen ava, en eski zamanlardan beri çok